

Ur innehållet:

SAM 2004

Öppet Hus

Djurbidrag

Byggnadsvårdsdag

Lantbruks Info

Nr 1 Feb 2004

Rädda de lutande ladorna!

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Februari 2004

Lantbruksledaren.....	3
Nya stöd 2004	4
Inför SAM 2004.....	6
SAM Internet	10
Öppet Hus på Länsstyrelsen.....	11
Utbetald ersättning 2003	12
Tillstånd enligt miljöbalken för större djurhållande lantbruk	13
Aktuellt djurbidrag.....	14
Nya Zoonosföreskrifter	16
Nya regler för stöd till anläggning av våtmarker och småvatten	17
Rädda de lutande ladorna!	18
Miljöstöd i nyckelbiotoper	20
Telefonlista	23

I redaktionen: Lena Andersson Webrink, Christer Södereng.

Jan Emmervall, ansvarig utgivare, 08-785 49 07

Delar av denna skrift finansieras inom ramen för länsmiljöprogrammet i Stockholms län av Svenska staten och EU gemensamt.

Utgivningsdag 27 februari 2004.

Foto omslag: Karolina Matts.

Lantbruksledaren

Lantbruksenheten har varit på en konferens i Jönköping och informerar om de förändringar av jordbrukspolitiken som införs från år 2005. Gårdsstödet är namnet på det nya stödet som är frikopplat från produktionen. Att stödet är frikopplat innebär att stödet är oberoende av hur mycket och vad som produceras på gården.

Ännu återstår många detaljer att lösa men vi vet ändå i stort hur reglerna kommer att utformas. Det innebär att vi kan påbörja det arbete som behöver utföras redan nu. Vi ser framtiden an med stor tillförsikt när det gäller att få till ett bra system. Vi, både länsstyrelserna och Jordbruksverket, har stor erfarenhet av EU-bidrag och nya datasystem och den erfarenheten ska vi självklart utnyttja för att få till bra och fungerande system.

Vill du ha snabb information om det nya stödet och de nya reglerna gå in på Jordbruksverkets hemsida, www.sjv.se. Gå sedan in under fliken stöd, bidrag och slutligen till jordbruksreformen. Du kan också gå in på lantbruksenhetens hemsida, www.ab.lst.se/lantbruk.

Men, innan den nya jordbrukspolitiken börjar gälla så har vi ett vanligt år med SAM-ansökningar. Vi har många sidor i tidningen som du bör läsa för att datera upp dig. Sista dag att lämna in ansökan utan sanktioner är den 25 mars 2004.

Vi kommer inte att ha några informationsmöten ute i länet i år men de två sista veckorna har vi öppet hus här på länsstyrelsen då du är välkommen in för att fråga, få hjälp eller bara lämna in din ansökan. Den 18 mars på eftermiddagen har vi personal i Norrtälje för att ta emot SAM-ansökningar.

Har du tidigare funderat på att lämna in din ansökan via SAM Internet? Fundera inte längre utan gör slag i saken. Risken för fel minskar, du underlättar arbetet för oss, vilket medför att vi snabbare kan betala ut pengar.

Vi kommer också att den 9 mars här på länsstyrelsen gå igenom hur man använder SAM Internet. Anmäl dig senast den 4 mars.

Jan Emmervall
Lantbruksdirektör

Nya stöd 2004

I höstas beslutade EU:s jordbruksministrar att flera nya stöd ska införas och att några gamla ska avskaffas. De stöd som införs år 2004 är mjölkbidrag, energigrödsstöd, proteingrödsstöd.

Mjölkbidraget

Mjölkbidraget ska kompensera för sänkningar av mjölkpriset som kan bli följden av sänkt interventionspris.

Ansöks genom att skicka in en ansökan till Jordbruksverket **senast 15 maj**. De som kan söka bidraget ska ha mjölkkvot den 31 mars innevarande år, samt vara aktiv mjölkproducent. Information har i januari 2004 skickats ut till mjölkproducenterna. Ansökningsblanketter skickas ut i april 2004 till dem som hade mjölkkvot den 31 mars. Frågor om stödet besvaras i första hand av Jordbruksverket.

Energigrödsstödet

Energigrödsstödet ska stimulera en övergång från fossila bränslen till energiformer som inte bidrar till den så kallade växthuseffekten.

Stödet fås för produktion av energigrödor. Stödbeloppet är 45 euro/ha. Omräknat blir detta 405 kronor/ha om växelkursen är 9 kr/euro. Många

av stödets villkor liknar de som finns för odling av industri- och energigrödor inom arealersättning, med vissa undantag.

Det går **inte** att kombinera det nya energigrödsstödet med arealersättning för uttagen areal. Däremot går det att kombinera med arealersättning för ersättningsberättigande grödor (kolumn 3 i SAM).

För att få både arealersättning och energigrödsstödet för ett skifte måste grödan kunna anges i kolumn 3. Detta är ej möjligt för exempelvis salix. Ansökan sker genom att sätta kryss för skiftet i kolumn 3. Senast 25 mars, 2004, skall kopia av kontraktet med förädlaren lämnas in till Länsstyrelsen. Ingen bilaga behövs motsvarande den som ska lämnas för industri- och energigrödor inom stödet arealersättning.

Mer information kommer under februari att skickas ut till de jordbrukare som år 2003 fick ersättning för odling av industri- och energigrödor på uttagen areal.

Lantbruksenhetens hemsida ger information bl a om: EU-stöd, Projekt- och Investeringsstöd, Fastighetsfrågor, Aktuella kurser och aktiviteter. Adressen är:
www.ab.lst.se/lantbruk

Proteingrödsstödet

Proteingrödsstödet ska helt enkelt främja den inhemska produktionen av proteingrödor.

Stödet ges för odling och skörd av proteingrödor. För närvarande råder viss osäkerhet om vilka proteingrödor som berättigar till stöd. Stödbeloppet är 55,57 euro/ha.

Omräknat blir detta 500 kr/ha om växelkursen är 9 kr/euro.

Ingen blankett speciellt avsedd för proteingrödsstödet kommer att finnas. Alla som anger grödkoder för proteingrödor i SAM 2004 kommer att få stödet. Grödan måste skördas efter mjölkmodnadsstadiet.

Foto: Maria Strömberg

Mjölkbidraget skall kompensera för sänkningen av mjölkpriset p g a sänkt interventionspris.

Inför SAM 2004

I år är ansökningsförfarandet oförändrat. Det är nästa år 2005 som det förväntas bli förändringar på den nya jordbruksreformen.

Jordbruksverket kommer att skicka ut SAM-blanketterna i vecka 7, 2004. Ni som tänker **söka nytt eller utöka åtaganden** för miljöstöd, måste rekvirera åtagandebblanketten från Länsstyrelsen eller skriva ut den på Jordbruksverkets hemsida (www.sjv.se). **OBS!** Blanketten lämnas in tillsammans med SAM-blanketten senast den 25 mars. SAM 2004 går också bra att lämna in via SAM Internet. Anmäl dig på www.sjv.se

Nyheter i SAM-blanketten

En del nyheter har skett i SAM-blanketten 2004:

- En särskild kolumn för *gräsensilage* (3G) har införts (se figuren nedan).
- Krysset för ekologisk djurhållning kommer att vara förtryckt för er som har beslut i ert åtagande för ekologisk produktion.
- Ni som har stödet för gamla våtmarker skall ansöka om utbetalning i SAM på sidan 2. Den tidigare bilagan till SAM är borttagen.
- Övriga gamla miljöstöd är borttagna i blanketten.

K2. Redovisning av jordbruksskiften									
				Markera med endast ett kryss per rad					
				Arealersättning			Djurbi- drags- grund- ande		
1			2	3	3G	4	5	6	
Ordnings- nummer	Skiftes- bokstav	Hektar	Grödkod	Spannmål Oljeväxter Baljväxter Oljelin Ind. hampa	Gräs- ensilage	Uttagen areal	Foder- areal	Övrig areal	
1	A	2,73	50	☐	☒	☐	☐	☐	

Sätt krysset i kolumn 3G för att söka ersättning för gräsensilage.

Gräsensilage

I år finns en egen kolumn 3G för gräsensilage (se figuren sid. 6). Grödkod och hektar anges som tidigare. Kravet för gräsensilage är att minst en vallskörd tas som ensilage, det vill säga att en syrefri process används, som exempelvis inplastade balar, plansilo eller tornsilo.

Ekologisk djurhållning

Ni som kryssat för ekologisk djurhållning 2003, kommer att få ett förtryckt kryss i SAM, om utbetalning av 2003 års stöd skedde senast i december 2003. Kontrollera detta noga under punkten F på sidan 2 i SAM 2004.

Åtaganden för våtmarker och småvatten ingångna 1996-99

Ni som har ett åtagande, i det gamla miljöstödet för våtmarker och småvatten, kommer att få er areal förtryckt i SAM. I kolumn 11 på sidan 2 kommer den beslutade arealen att vara förtryckt. Den som söker det extra stödet för slätter i våtmark, kom ihåg att fylla i arealen under H2 också.

Kom ihåg!

Sista dagen för inlämning av SAM 2004 är den **25 mars**. Ändringar kan göras fram till den **15 juni**.

Att tänka på

- Lämna in ansökan **senast den 25 mars**. Detta gäller även åtagandeblanketten
- Redovisa **alla** dina skiften i SAM
- Ansökan om utbetalning för miljöersättningar sker i SAM varje år
- Du måste ha ett åtagande för att få miljöersättning
- Kontrollera att du använt rätt grödkod
- Kontrollera bankkontonumret på sista sidan. Har ni ändrat bankkontonumret efter oktober 2003 står det tidigare bankkontonumret förtryckt på SAM. Ni får ändra kontot igen.
- Förvissa dig om att du är ensam om att söka stöd för dina skiften.
- Kontrollera karta och blocknummer noga i SAM. Ordningsnummer på blocken kan ha ändras p g a blockredigeringar vilket kan medföra att ni hänvisar till fel block på kartan.
- Använd checklisten i broschyren *Anvisningar till SAM 2004* (sid 34).

Nyheter i arealersättning

Brytdatum för trädan har ändrats. Undantaget från tidigare år att få bryta trädan 1 juni om den föregicks av höstvetete är borttaget. Även kravet på kontrakt för höstoljeväxter är borttaget.

Följande datum gäller för 2004:

Höstoljeväxter	15 juni
Annan höstsädd	1 juli
Vårsädd	20 september

Brytdatumet avser tidigaste dag för kemisk bekämpning, gödsling och jordbearbetning.

Uttagsplikt

Uttagsplikten är sänkt till 5 procent år 2004.

Nya stöd för energigrödor och proteingrödor

Stöd för energigrödor samt odling av proteingrödor införs.

Miljöersättningar 2004

I år finns det inte några ändringar eller nytillkomna miljöstöd att söka. De miljöersättningar som funnits tidigare finns även i år att söka. Detta görs på blanketten "*Åtagande för stöd för miljövänligt jordbruk*". Blanketten kan skrivas ut på Jordbruksverkets hemsida (www.sjv.se), eller fås från Länsstyrelsen, och skall lämnas in om ni söker nytt åtagande eller vill utöka redan befintligt åtagande.

Utökning av åtagande

Om du vill utöka ditt åtagande är det viktigt att tänka på att möjligheten att utöka arealen i ett befintligt åtagande är begränsad. Den maximala ökningen av det befintliga åtagandet minskar ju längre tid som gått sedan åtagandet började.

Den maximala ökningen får (i procent) för respektive år i åtagandet högst vara:

- 30% av det ursprungliga åtagandet år 2
- 20% av det ursprungliga åtagandet år 3
- 10% av det ursprungliga åtagandet år 4
- Ingen utökning av det befintliga åtagandet år 5

Om du vill utöka med en större areal än vad som beskrivs ovan kommer det att leda till att en ny period skapas för ditt åtagande. Detta innebär att hela åtagandet får en period som löper t o m 2008. Det är viktigt att tänka på när man skriver arrendekontrakt.

God Jordbrukarsed

Ett av villkoren för att få miljöersättningar är att uppfylla kraven för "God jordbrukarsed" som är en del av den svenska miljölagstiftningen. Följande krav ska vara uppfyllda på företaget:

1. Lagring av gödsel

Tillräckligt lagringsutrymme för stallgödsel. Avrinning och läckage får inte förekomma.

Flytgödselbehållare och urinbehållare ska ha stabilt svämtäcke och påfyllning av behållare sker under täckning.

2. Begränsning av antalet djur i ett jordbruk

Tillräcklig spridningsareal måste finnas.

3. Spridning av gödsel

Regler för tidpunkter och nedmyllning av gödsel.

4. Kunskapskrav för användandet av kemiska bekämpningsmedel.

Tillstånd och kunskapsbevis krävs.

5. Försiktighetsåtgärder vid spridning av kemiska bekämpningsmedel.

Skyddsavstånd ska användas vid bekämpning.

För mer information se sidan 8 i broschyren *Stöd för miljövänligt jordbruk 2004* eller kontakta din kommun. Länsstyrelsen gör kontroller att ovannämnda krav uppfylls.

Återkrav

Länsstyrelsen är skyldiga att utreda felaktigt utbetald ersättning.

Belopp som har utbetalats kan krävas tillbaka inom 10 år från det att ersättningen betalades ut. Utredning om återkrav sker om du inte fullföljer ditt åtagande hela perioden, avvikelser har konstaterats vid kontroll eller om felaktiga eller vilseledande uppgifter lämnats till Länsstyrelsen.

Anders Larsson

08-785 49 14

SAM Internet

SAM Internet är en Internettjänst som förenklar ansökan om EU-stöd. Tjänsten har utvecklats av Jordbruksverket och Länsstyrelserna med syfte att förenkla för er att fylla i ansökan. Ansökan och kartan fylls i direkt på Internet och skickas till Länsstyrelsen i elektronisk form. I Stockholms län ansökte ifjol 26 % av lantbrukarna via elektroniska ansökningsar. I år hoppas vi att ännu fler väljer att ansluta sig.

Fördelarna är många

SAM Internet är självinstruerande och vägleder användaren genom reglerna som gäller för de olika stöden. Risken att fylla i fel uppgifter är liten eftersom varnande felmeddelanden visas. Ni behöver heller inte fylla i hela ansökan vid samma tillfälle, utan allt sparas och finns kvar nästa gång ni loggar in. Inför kommande år kan ni återanvända skiftesuppgifterna, vilket medför att ansökan tar kortare tid att fylla i. Era åtaganden för miljöstöden är tillgängliga och ni kan även beräkna behovet av foderareal för djurbidrag. Det är ett säkert sätt att göra ansökan på och ingen risk finns att andra personer kan komma åt er ansökan. När ansökan är inskickad kan en bekräftelse skrivas ut.

Anmälan till SAM Internet

Anmälan till SAM Internet för stöd-ansökan 2004 görs direkt på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se. **OBS! Om ni redan har ett lösenord kan ni använda det.** När anmälan har registrerats skickar Jordbruksverket ut ett brev med lösenord och instruktioner för hur SAM Internet ska användas. Tappar ni bort ert lösenord kontakta Jordbruksverket, så ordnar de ett nytt. Har ni tidigare inte sökt något EU-stöd måste ni dock först kontakta Länsstyrelsen för att få ett kundnummer som behövs för inloggningen.

Tidsplan

Ni kan skicka in er ansökan till Länsstyrelsen från och med i början av februari. Till Länsstyrelsen skall ni sedan, via brev, endast skicka in en underskriven försäkranssida som ni skriver ut från er dator efter att ansökan är inskickad, och eventuellt ansökan om **Nya** åtaganden för miljöstöd.

Sista ansökningsdag för SAM är den 25 mars 2004. Tänk på att börja i god tid!

Om ni behöver hjälp

Om ni har problem eller frågor om SAM Internet kan ni vända er till Länsstyrelsen. Vi svarar under kontorstid på frågor om hur SAM Internet ska användas. En månad innan sista ansökningsdag kommer vi tillsammans med alla andra länsstyrelser gemensamt att erbjuda hjälp under kvällar 17.00-22.00 och helger 10.00-16.00. Besök även gärna Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se, för mer information.

OBS! Tycker ni, efter att ha provat SAM Internet, att det fortfarande är krångligt så erbjuder vi en enkel genomgång på Länsstyrelsen i Stockholm **tisdagen den 9 mars. Anmälan görs senast den 4 mars** till Anders Larsson eller Johannes Tykesson på telefonnummer enligt ovan. Tänk dock på att ni måste ha lösenord.

Om ni vill veta mer om SAM Internet kontakta:

Anders Larsson, 08-785 49 14
Johannes Tykesson, 08-785 49 20
Jim Bingham, 08-785 49 30

Öppet Hus på Länsstyrelsen

Eftersom inga informationsträffar kommer att hållas i länet kommer Länsstyrelsen att ha Öppet Hus innan SAM ska lämnas in. Öppet Hus kommer att vara **15-19 mars och den 22-25 mars i lokalerna på Hantverkargatan 29 på Kungsholmen mellan kl 8.00-16.30.** Det är då möjligt att få en översiktlig kontroll av att kryssen är rätt i ansökan innan den lämnas in. Välkomna!

Inlämning av SAM 2004 i Norrtälje

Länsstyrelsen kommer att ta emot SAM-blanketterna för inlämning **Torsdagen den 18 mars på Roslagens Sparbank i Norrtälje mellan kl 13.00-17.00.**

Länsstyrelsen kommer inte ha någon allmän information om stöden utan endast översiktligt gå igenom att er ansökan är komplett. Välkomna!

Anders Larsson, 08-785 49 14

Utbetald ersättning 2003

	Utbetalt, kr	Utbetalning vid första utbetalningstillfället , %
Arealersättning	145595156	94
Kompensationsbidrag	1088083	87
"Nya miljöstöd"		
Betesmarker och slåtterängar	14919255	95
Ekologisk produktion	14262420	72
Kulturmiljöstödet	3044136	92
Öppet och varierat odlingslandskap	4541753	86
Skyddszoner	709321	86
Våtmarker och småvatten	128451	100
"Gamla miljöstöd"		
Biologisk mångfald, betesmark	30716	92
Biologisk mångfald, slåtterängar	21562	100
Ekologisk odling	2399680	88
Vallodling	741255	83
Resurshushållande konventionellt jordbruk	171356	100
Öppet odlingslandskap	150390	89
Extensiv vall och skyddszoner	3927	100
Våtmarker och småvatten	157068	100
Summa	187964529	

Tillstånd enligt miljöbalken för större djurhållande lantbruk

Regeringen har ändrat på sista datum för tillstånd enligt miljöbalken för att bedriva miljöfarlig verksamhet. Sista ansökningsdatum är nu 31 december 2005.

Miljöbalken delar in verksamheter i olika klasser beroende på den potentiella miljöpåverkan en verksamhet kan ge. De verksamheter som klassas som B-anläggningar måste söka tillstånd hos Länsstyrelsen för att bedriva sin verksamhet. A-anläggningar måste söka tillstånd hos regeringen och C-anläggningar måste anmälas till kommunen.

För lantbruk är det gårdar med 200 djurenheter eller fler som klassas som B-anläggningar. Hur många djur det går per djurenhet beror på djurslaget. Det är det sammanlagda antalet djur på gården som ligger till grund för beräkningen av antal djurenheter.

När miljöbalken trädde i kraft år 1999 fick befintliga B-anläggningar fram till den 31 december 2004 på sig att ansöka om tillstånd. Regeringen har nu, genom beslut den 23 oktober 2003, flyttat fram tiden för ansökan om tillstånd för dessa an-

En djurenhet* motsvarar för olika djurslag bl.a.:

Djurslag	Antal djur
Mjölkkö	1
Sugor	3
Slaktsvin	10
Häst	1
Värphöns	100

* En utförlig lista finns i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

läggningar. De har nu **fram till den 31 december 2005** på sig att ansöka om tillstånd för sin verksamhet.

Regeringens beslut har tagits mot bakgrunden av att Naturvårdsverket håller på att se över vilka verksamheter som ska vara tillstånds- respektive anmälningspliktiga.

För mer information kontakta Therese Vestin, 08-785 51 36, eller Marie Bergström Wickman, 08- 785 51 31.

Aktuellt djurbidrag

Djurbidragen 2003

Slutbetalning av djurbidragen för år 2003 kommer att ske i slutet av mars 2004.

Extensifieringsbidrag

Ett brev om "Aktuellt djurinnehav" har skickats ut i slutet av januari, där det framgår vilka djur som räknats t.o.m. den 31/12-03. Alla eventuella rättningar av datum och djur som görs i brevet "Aktuellt djurinnehav", skall skickas in till länsstyrelsen.

OBS! Dessa rättningar måste även meddelas till CDB, då det inte sker automatiskt från Länsstyrelsen. Djuren belastar djurtätheten för extensifieringsbidraget till dess de rapporteras ut ur CDB.

Djurbidragen 2004

Tackbidrag

Ansökningstiden är 1 februari – 1 mars, 2004. Hållandeperioden är 2 mars t.o.m. den 9 juni 2004. Kom ihåg att kryssa i rutan om extra tackbidrag om ni har jordbruksmark i s.k. mindre gynnade områden (5a, 5b och 5c)

Ny ansökningsperiod för am- och dikobidrag

Ansökningstiden är utökad med en månad, och är 1 april – 2 augusti 2004.

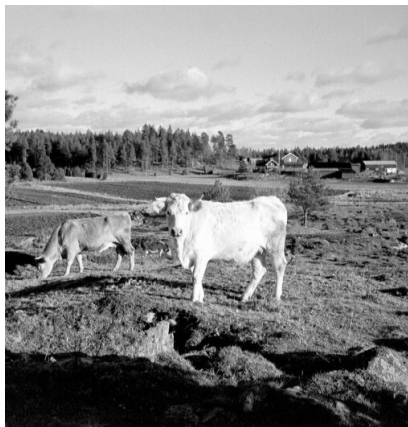

Foto: Pär Karlsson

Ansök **senast 3 maj** för att få delutbetalning 2004.

Anmälan av över-/upplåtelse av bidragsrätter ska skickas in till Jordbruksverket senast den 2 augusti 2004.

Inget krav på kvigor i ansökan

Minimigränsen på 15 % kvigor upphör, men fortfarande får man ha med maximalt 40 % kvigor.

Bidragsrätter

Det går att ansöka om bidragsrätter ur den nationella reserven under februari månad.

Några kom ihåg inför SAM-ansökan

Stöd för ekologisk djurhållning

- Glöm inte fylla i produktionsplatsnummret och krysset i SAM-blanketten för nötkreatur, samt antalet tackor m.m.

Extensifieringsbidrag

- Gäller Er som har am- och dikobidrag och/eller handjursbidrag.
- Kryssa i SAM blanketten, ange produktionsplatsnummer, samt uppgä foderareal.

Foderareal

Foderareal behöver anmälas av producenter som:

- Söker am-och dikobidrag och/ eller handjursbidrag, och de djur som ingår i djurtäthetsberäkningen för fler än 15 djurenheter (inklusive ev. mjölkkor och tackor som tackbidrag söks för).
- Vill ha extensifieringsbidrag (d.v.s har handjursbidrag och/eller amko-bidrag).

Läs mer i anvisningarna vad som är godkänt som foderareal för de generella djurbidragen respektive extensifieringsbidraget.

Anna-Karin Florman, 08-785 42 37

Ny broschyr från Jordbruksverket

”Hästen som landskapsvårdare”

Skriften ingår i den serie broschyrer om odlingslandskapets biologiska mångfald och variation, som Jordbruksverket (www.sjv.se) ger ut. Den bekostas av Sverige och Europeiska Unionen.

Broschyren finns att få från Jordbruksverket eller kontakta Hanna Williamsson 08-785 49 38 eller Pär Karlsson 08-785 49 40 på länsstyrelsen .

Nya zoonosföreskrifter

Jordbruksverket har beslutat om nya föreskrifter* om förebyggande åtgärder mot zoonoser. En zoonos är sjukdom som kan överföras mellan djur och människor, t.ex. salmonella och EHEC. Bestämmelserna i föreskrifterna har till syfte att förebygga att sådana sjukdomar sprids. Alla typer av djurhållningar omfattas av reglerna, med undantag av icke yrkesmässig djurhållning i enskilda hem.

Föreskrifterna skiljer sig åt för anläggningar med besöksverksamhet, respektive anläggningar utan sådan verksamhet. Med anläggning med besöksverksamhet avses sådan anläggning där direktkontakt mellan besökare och djur är möjlig och som omfattas av 37 § djurskyddsförordningens (1988:539) bestämmelser för offentlig förevisning av djur (t.ex. djurparker) eller andra anläggningar där offentlig förevisning av djur sker (t.ex. öppna lantgårdar).

Anläggning utan besöksverksamhet

Bestämmelserna går i stort ut på att en god hygien och god ordning ska upprätthållas i anläggningen. Personer som haft kontakt med djuren ska ha möjlighet att tvätta händerna. Det ska finnas skyddskläder för de som besöker anläggningen. Djurutrymmen och inredning, samt anordningar för utfodring och vattning utom-

hus ska rengöras och desinficeras med jämna intervall.

Anläggning med försöksverksamhet

Den som ansvarar för en anläggning som har godkänts för offentlig förevisning av djur ska, i samråd med anläggningens veterinär, upprätta och kontinuerligt uppdatera ett skriftligt hygienprogram. Hygienprogrammet ska baseras på en riskanalys där hänsyn bl.a. ska tas till vilken typ av verksamhet det gäller och vilka djur som hålls i anläggningen. Som en del av hygienprogrammet ska särskilda besöksrutiner utarbetas. Vid andra anläggningar än de som godkänts för offentlig förevisning ska hygienprogrammet i stället upprättas och uppdateras i samråd med länsveterinären.

Djurhållaren ska se till att hygienprogrammet är upprättat och skickat till länsstyrelsen senast den **31 december 2004**.

Länsstyrelsen har tillsyn över efterlevnanden av föreskrifterna. Bestämmelserna som gäller för anläggningar med besöksverksamhet träder ikraft den 1 juli 2004. Övriga gäller från den 1 mars 2004.

* De nya föreskrifterna. (SJVFS 2003:71) finns att läsa på Jordbruksverkets hemsida, www.sjv.se.

Nya regler för stöd till anläggning av våtmarker och småvatten

Genom att anlägga våtmarker och småvatten i odlingslandskapet kan växtnäringsläckaget från jordbruksmark minska samtidigt som den biologiska mångfalden ökar. För att få optimal miljönytta bör våtmarker och småvatten i möjligaste mån anläggas där jordbruket är den dominerande markanvändningen.

Fram till nu har stödnivån för projektstöd till anläggande av våtmarker och småvatten varit 50 % av anläggningskostnaden i hela länet. Intresset för att anlägga våtmarker och småvatten har hittills varit stort. Antalet brukare och markägare som gått vidare till att faktiskt anlägga våtmarker och att ansöka om anläggningsstöd har däremot inte varit lika stort. För att skapa ett större incitament för jordbrukare och markägare i det storskaliga jordbrukslandskapet att anlägga våtmarker på de platser där mesta möjliga miljönytta med anläggningen erhålls har Länsstyrelsen beslutat följande:

Ny indelning i prioriterade områden

Stockholms län indelas områden med hög prioritet respektive normal prioritet vad gäller anläggande av våtmarker i jordbrukslandskapet. Områden med hög prioritet definie-

ras av – områden där 50 % eller mer av avrinningsområdet utgör jordbruksmark i produktion. Områden med normal prioritet är övriga områden med produktiv jordbruksmark.

Nya stödnivåer

Stödnivån höjs i områden med hög prioritet till att vara maximalt 90 % av anläggningskostnaden. Inom områden med normal prioritet är stödnivån maximalt 50 % av anläggningskostnaden. Fortfarande är ett tak om maximalt 100 000 kr per hektar anlagd våtmark begränsande för stödet.

Prioritering av ansökningar

I den mån prioriteringar behöver göras kommer våtmarksanläggningar inom de högprioriterade områden att prioriteras. Om prioriteringar måste göras mellan anläggningar inom samma prioritetsklass kommer detta att ske enligt följande:

1. Erhållen miljönytta till lägsta kostnad.
2. Anläggningens storlek i förhållande till vunnen miljönytta.

Är du intresserad av att anlägga våtmark eller småvatten så tag gärna kontakt med mig för mer information och eventuellt en enskild rådgivning på din gård.

Rädda de lutande ladorna!

Jordbrukets äldre byggnadstyper är inte bara viktiga för närmiljön, utan även för helhetsupplevelsen av landskapet. Än så länge upplevs många av dem som självklara. Man tänker att de där ladorna har ju alltid stått där, så man saknar dem först när de rasat.

I takt med strukturrationaliseringar, mekaniseringen och förändrade villkor för jordbruket lämnas många ekonomibyggnader åt sitt öde då de inte kunnat anpassas till nya produktionsvillkor. Dessa byggnader blir det ofta ekonomiskt oförsvarbart att underhålla. Av kulturhistoriska skäl finns behov av att fortsätta underhålla ekonomibyggnader. Lador och andra ekonomibyggnader är ett av de finaste verktygen vi har för att kunna se vad marken har använts till tidigare. Det finns också regionala och lokala särdrag som är bevarandevärda, man kan likna det vid dialekter i olika delar av landet.

Speciell satsning på ekonomibyggnader

Länsstyrelsen i Stockholms län kommer inom ramen för miljömålen särskilt värna om ekonomibyggnader i länet under de närmaste åren. Till en början blir det en endagskurs i byggnadsvård och möjlighet att söka bidrag för den som känner sig

manad att renovera en ekonomibyggnad. Du kan också gå ut på nätet och läsa om byggnadsvård och om jordbrukets byggnader på läns museets hemsida, www.lansmuseum.a.se

Det är första gången som Länsstyrelsen öronmärker pengar till att gå till någonting så specifikt som ekonomibyggnader. Maxbeloppet är dock 20 000 kr, vilket är ett ganska lågt belopp, men det innebär att chansen att få bidrag är ganska stor.

Laga en lada eller två!

Så gå ut på dina marker och se på dina ekonomibyggnader med nya ögon! Hur skulle det se ut om de inte alls fanns där? Finns det någonting du kan göra för att de ska finnas kvar ett tag till? Ansökningsblankett för att söka bidrag hittar du på Stockholms länsstyrelses hemsida, www.ab.lst.se, klicka på ”kulturmiljövärd”. Tänk på att det är ganska kort om tid att söka bidrag, **senast den 15 mars** skall ansökan vara inne.

Karolina Matts,
Kulturmiljöenheten
08-785 44 24

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN

INBJUDAN TILL BYGGNADSVÅRDSDAG

En heldagskurs som går igenom odlingslandskapets kulturhistoriskt värdefulla ekonomibyggnader. Vilka olika typer av byggnader har vi? Varför är de så värdefulla? Hur ska man på bästa sätt renovera och bevara dessa? Vi varvar teori inomhus med att gå ut och titta på intressanta exempel. Tyngdpunkten ligger på restaurering och bevarande och leds av Karolina Matts, antikvarie och Peter Breimar, hantverkare.

Kursen erbjuds vid två tillfällen:

23 mars i Grödinge hembygdsförenings lokal i Iselsta

25 mars i Kvarnstugan i Brottby

Detaljerat program och vägbeskrivning skickas ut efter anmälan.

Sista anmälningsdag är den 12 mars.

Anmälan görs till : Hanna Williamsson 08-785 49 38 eller

Lena Frank 08-785 49 25

Kursen är kostnadsfri för deltagarna och finansieras av EU och Svenska staten gemensamt.

Miljöstöd i nyckelbiotoper

Skogsvårdsorganisationen har ett regeringsuppdrag att inventera nyckelbiotoper. Det stora uppdraget slutfördes 1998 men medel och direktiv ges fortfarande årligen till respektive skogsvårdsstyrelse för en slags kvalitetssäkring av ursprungsmaterialet.

Markägarna informeras om de nyckelbiotoper som skogsvårdsstyrelsen registrerar. I informationen betonas att eventuella åtgärder i nyckelbiotopen bör ske först efter samråd med skogsvårdsstyrelsen. Här finns numera en stark koppling till miljöbalken vilket innebär att samrådplikten måste respekteras.

Skogsvårdsstyrelsen Mälardalen har sedan länge samverkat med länsstyrelserna i strategiarbeten kring nyckelbiotoperna. Det är dock främst kring natur-/miljöenheternas personal som nätverket har byggts upp. Det innebär att ärenden om miljöstöd, som främst handläggs av personal på lantbruksenheterna, kan komma att falla mellan stolarna när de berör nyckelbiotoper. Det här har uppmärksammats tidigare men det är först nu som informella kontakter mellan en del av Skogsvårdsstyrelsens naturvårdsansvariga och en del av lantbruksenheternas handläggare börjar leda fram till någon form av samverkan.

Tillsammans med lantbruksenheten i Stockholms län gör vi nu ett försök till att få en enhetlig hantering i hela regionen i denna fråga. Ett programförslag kommer att presenteras i början av mars för lantbruksdirektörerna i Mälardalsregionen.

Programmet kommer bl.a. att behandla:

- informationsutbyte av nyckelbiotoper och miljöstödsobjekt
- informellt men enhetligt samrådssystem
- gemensamma (läns-) fältkontroller och kalibreringsdagar
- kombinationen av naturvårdsavtal och miljöstöd
- gemensamt deltagande i exkursioner, kurser, fältvandringar m.m.

Programförslaget syftar alltså inte enbart till en enhetlig administrativ hantering utan innehåller även kompetenshöjande delar och ökade möjligheter till en förstärkt markägaringformation.

Sören Nissilä,
Skogsvårdsstyrelsen
018-18 04 13

Kurs i ekologisk vallfrödling

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Efterfrågan stiger på ekologiskt odlat vallfrö och fler odlare behövs till alla de vanliga arterna i vallen. På kursen tar vi upp odlingsteknik, skörd, lagring, avsättning och priser. Kursen vänder sig till såväl ekologiska växtodlare som till konventionella odlare med intresse för nya utmaningar. Välkommen till en kursdag där vi samlat några av Mellansveriges främsta experter vad gäller ekologisk vallfrödling!

Tid & plats: Tisdag 2 mars, kl 9.30 – 15.00 på Hållsta kursgård, Eskilstuna
Medverkar gör Bertil Bertilsson, Odlingsansvarig för frö på Lantmännen, Ann-Charlotte Wallenhammar, Hushållningssällskapet i Örebro samt en lantbrukare med erfarenhet av ekologisk vallfrödling. Kursen bekostas av EU och svenska staten, men du betalar själv för mat och kaffe.

Information och anmälan: Anmäl ditt deltagande **snarast** till Lillemor Leindahl på Länsstyrelsen 0155-26 41 14. Information kan även ges av Åsa W Broberg, 0155-26 41 48 (Asa.W.Broberg@d.lst.se).

Kurs i ekologisk vallfrödling

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN

Tid och plats: torsdag 1 april kl. 09.30 – 15.00 på Rimbo Leisure Centre

Medverkar gör Bertil Bertilsson, Odlingsansvarig för frö på Lantmännen, Gösta Roempke, Hushållningssällskapet i Stockholm-Uppsala samt en lantbrukare med erfarenhet av ekologisk vallfrödling.

Kursen bekostas av EU och svenska staten, men du betalar själv för mat och kaffe.

Information och anmälan: Anmäl ditt deltagande **senast 24 mars** till Lena Frank på länsstyrelsen (08-785 49 25) eller till Åsa Pettersson, 08-785 41 97 (asa.pettersson@ab.lst.se)

Nybörjarkurs för fårägare

Vi kommer att anordna en **grundläggande kurs** för nyblivna fårägare eller för de som känner att de saknar grundläggande kunskaper när det gäller att ta hand om sina får på bästa vis. Kursen består av fem tillfällen där du kommer att få lära dig följande. (Utförligare schema sänds till de som anmäler sig till kursen).

Träff 1. Lördagen den 13 mars kl 11.00-14.00, Allmänt om fårskötsel

Träff 2. Onsdagen den 24 mars kl 18.00-21.00, Lammning

Träff 3. Lördagen den 3 april kl 11.00-14.00, Praktiska moment, såsom mönstring, vägning, slaktmognadsbedömning mm

Träff 4. Onsdagen den 5 maj kl 18.00-21.00, Utfodring

Träff 5. Onsdagen den 26 maj kl 18.00-21.00, Bete och parasiter

Plats: Berga Naturbruksgymnasium, utom kursen den 3 april som är på Norra Svärdsö gård

Föreläsare: Anställda vid Berga Naturbruksgymnasium

Anmälan: Anmäl ditt deltagande **senast 5 mars** till Lena Frank på länsstyrelsen (08-785 49 25) eller till Åsa Pettersson (08-785 41 97)

Kursen är kostnadsfri och finansieras av svenska staten och EU.

Kurs om avel i ekologisk djurhållning för får och nöt

Denna kurs ägnar förmiddagen åt får (kl 9.00-12.00) och eftermiddagen till nöt (13.00-16.00)

På kursen behandlas allmän avelslära, får/nötkreatursavel, raser, avelsvärdering, avelsorganisation samt praktisk avel med får/nötkreatur i besättningen.

Tid och plats: Onsdagen den 14 april

kl 9.00-12.00 (får) och kl 13.00-16.00 (nöt)

Rimbo Leisure Center, Köpmannagatan 3, Rimbo

Medverkar gör Maria Alarik från Hushållningssällskapet i Stockholm, Uppsala samt en får resp. nötkreatursuppfödare med en avelsbesättning.

Anmälan: Anmäl ditt deltagande **senast 5 april** till Lena Frank på länsstyrelsen (08-785 49 25) eller till Åsa Pettersson (08-785 41 97)

Kursen är kostnadsfri och finansieras av svenska staten och EU.

Lantbruksenheten

Vx 08-785 40 00

Fax 08-650-77-40

Telefonlista med direktnummer

Emmervall Jan	Lantbruksdirektör	785 49 07
Andersson Webrink Lena	Förprovning djurstallar, Lantbruksinfo	785 49 36
Viveka Appeltoft	EU-stöd	785 49 33
Bingham Jim	Kontrollansvarig, EU-stöd SAM Internet	785 49 30
Carlsson Cathrine	EU-stöd, Återkrav	785 49 44
Carlsson Lars	Företagsekonomi	785 49 28
Florman Anna-Karin	Husdjur, djurbidrag, EU-stöd	785 42 37
Frank Lena	Registrator, kursanmälningar	785 49 25
Jarl Patrik	Strukturstöd	785 49 26
Karlsson Pär	Restaurering betesmarker, Åtgärdsplaner	785 49 40
Larsson Anders	Arealstödsansvarig, EU-stöd SAM Internet	785 49 14
Larsson Iris	Blockkartor, EU-stöd	785 49 18
Nigell Kristina	Återkrav, EU-stöd	785 49 32
Pettersson Åsa	Husdjur, Djurbidrag, EU-stöd	785 41 97
Sjöstrand Christina	Låneärenden, Strukturstöd, Ekonomi	785 49 09
Svensson Sven-Erik	Markanvändning, fastighets- och planfrågor, Strukturstöd	785 49 04
Södereng Christer	Vattenhushållning, Våtmarker, Strukturstöd	785 49 17
Tykesson Johannes	EU-stöd, SAM Internet	785 49 20
Williamsson Hanna	Restaurering betesmarker, Åtgärdsplaner	785 49 38
Yrjas Christer	Stallgödselfrågor, Skydd av miljökänsliga områden, Landsbygdsutveckling	785 49 12

Tjänstlediga: Anna Gustafsson, Henry Lönnkrona,
Maria Strömberg, Pia Stålnacke

*Till Jordbrukarna i
Stockholms län*

**POSTENS
GRUPPFÖRSÄNDELSER**

Adress:

Lantbruksenheten
Länsstyrelsen i Stockholm
Hantverkargatan 29, Box 22 067
104 22 Stockholm, Sverige
Tel: 08 - 785 40 00 (vxl)
Fax: 08 - 650 77 40

Besök vår hemsida på Internet! www.ab.lst.se

ISSN 1651-8454